

werd een stuk hout voor den bek gehouden. Geen zweem van woede, alleen een voorzichtig betasten van het voorwerp met den tong. Hierop moet Jezus wel hebben gedoeld, toen hij sprak van „voorzichtig als de slangen”.

In den vollen addertijd gingen van den zomer eenige jongens blootvoets door de heide naar de zwemplek. Ze lachten om een waarschuwing. Ze hadden daar nog nooit adders gezien. Ik wel. Ik ging er dus even een halen ten bewijze. Dat doet men natuurlijk zonder het dier aan te pakken, wat levensgevaarlijk is. Maar men kan hem met een paraplu heel rustig voor zich uit laten kruipen, zooals een boertje behoedzaam een varkentje naar de markt geleidt.

De jongelui schrokken niet weinig, toen ik bij hun terugkeer hen met het corpus delicti tegemoet kwam. Ze dorsten gedeeltelijk nauwelijks naderen en verlangden erg naar hun schoenen en kousen. Nu kan men gerust op stoklengte naderen. Een dier van 70—80 cM. zal geen verderen aanval kunnen doen dan van hoogstens 30 cM. en bijt dan nog licht mis. Een adder is vooral gevaarlijk als men er op trapt of hem aanraakt. Hij kan zelfs door schoenleer heen bijten, maar bijt het gemakkelijkst in iets, dat zijn wijd opgesperde muil kan omvangen. Vooral een beet aan hand of pols komt hoogst gevaarlijk aan. Het moet nog niet lang geleden te Zeijen gebeurd zijn, dat een jongen bij het hooien in de hand werd gebeten. Voordat hij naar den dokter fietste vonden zijn ouders dat hij nog maar, om op kracht te komen, flink aardappelen moest eten. Bijna is het bezoek aan den arts toen te laat geweest. Hulde aan den dokter, die den jongen door krachtdadig ingrijpen nog wist te redden, maar niet veel plezier daarbij beleefde van de ontijdig verorberde aardappels. Want de patient werd erg benauwd en de kamer ook.

Dr. A. VAN VELDHUIZEN.

P.S. Zoo juist hoor ik van den predikant van Vries, Ds. B. R. Knottnerus, dat te Zeegse reeds nu op een zonnigen dag midden-Maart een jongen door een adder werd gebeten, toen hij na den arbeid zijn jas van den grond opnam. Het reptiel beet hem in den hiel, dus precies weer op een plek, die de addermuil kan omspannen. Men denkt onwillekeurig aan de verzenen uit Genesis 3 : 15. Dezelfde bovenvermelde arts heeft den jongen behandeld met gunstig resultaat.

Nachtegalen. — Dichters zingen er van, ook al hebben ze hen nooit gezien; zelfs weet ik niet, of alle dichters, die van hun gezang zingen, het wel goed zelf eerst gehoord hebben. Gaarne mag ik het intieme leven van dat onopzichtig zangertje gadeslaan. Eerst komen de mannetjes aan. Later volgt de trek der dames-coupé. Nu kiest het mannetje een mooi plekje uit in het struweel, dicht bij een beek, als het kan, en noodigt dan een der vrouwelijke filomelen om daar met hem te nestelen. Dan schildert hij in zijn lied de schoonheid dier plek en bootst na het geklater van den waterval. Nu zal het u niet meer verbazen, dat ge op een gegeven oogenblik twee van die edele kunstenaars elkaar naar den keel kunt zien vliegen, alsof het . . . . menschen-kunstenaars waren. Het is van wege de konkurrentie.

Jammer, dat ze zoo nieuwsgierig zijn. Dit heeft menigen nachtegaal de vrijheid gekost, en ik ben er niet zeker van, dat de wettelijke bescherming hen inderdaad hiertegen beschermt. Er zijn wel vogelvrienden geweest, die zelf er even een vingen, om het onvoorzichtige dier wat schuwer te maken. Laat niemand een nachtegaal in een kooi dulden meer, en even in den gunstigen voorjaartijd in zulk een geval de politie waarschuwen.

Het meeste genot heb ik bij een nachtegaalsnest, als de vrouw alleen thuis is. Dan hoort men haar den man te hulp roepen: Pie . . . . t, Pie . . . . t! Spoedig verschijnt Piet in hoogst eigen persoon om den indringer te verjagen. Hij gaat recht voor u zitten, kijkt u woedend aan, zet een stentor-stem op voor zijn doen en buldert u dreigend tegen: Vorrriiii! Vorrriiii! Als ik dat dreigement heb gehoord ben ik tevreden en ook de driftige heer des huizes is tevreden gesteld, als ge weggaat. Hij beweert tegen zijn vrouw, dat het heeft geholpen.

Dr. A. VAN VELDHUIZEN.

Nieuwe vondsten. — Door Dr. D. Geyer uit Stuttgart zijn bij het doorzien van ongedetermineerde Nederlandsche zoetwatermosseltjes uit de geslachten Sphaerium en Pisiidium drie soorten gevonden, die nieuw zijn voor onze fauna.

Het zijn *Pisidium subtruncatum* Malm, *P. nitidum* Jenyns en *P. pusillum* Gmelin. *Pis. subtruncatum* is gevonden in de Brigittabron te Noorbeek en in de Zwanenspreng te Apeldoorn, beide keeren door Dr. G. Romijn in 1915.

Pis. nitidum is afkomstig uit de Gooyergracht bij Eemnes en verzameld door Mej. J. Scholten in 1916.

Pis. pusillum is aangetroffen in 1916 door Mej. Scholten te Anloo langs de oevers van de Drentsche Aa bij Schipborg.

Voor beschrijving der soorten en afbeeldingen kan ik verwijzen naar Geyer, Unsere Land- und Süßwasser Mollusken of naar Brauer-Süßwasserfauna Deutschlands Heft 19. De exemplaren van bovenvermelde vondsten bevinden zich in de collecties van het Comité ter Bestudeering van de Molluskenfauna van Nederland te Amsterdam.

Maart 1921.

W. S. S. VAN BENTHEM JUTTING.

Uit Friesland. — Naar aanleiding van wat ik laatst aan u schreef over de roeken, kan ik u nog mededeelen dat er zich, dit jaar voor 't eerst, een groote roekenkolonie (± 35 nesten sterk) te Rauwerd heeft gevestigd, terwijl die te Cornjum verminderd is tot een nest of 10. Ook is er, dit jaar voor 't eerst, een ze reigernest op het kerkhof alhier bijgekomen. Te Rauwerd zagen we ook weer de holwortel, van de paar duizend bloemen was ongeveer de helft wit; ook *C. Solida* is daar aanwezig.

Ringmusschen zijn hier vooral in de zandstreken, ook in Gaasterland, maar op de klei zijn ze weinig. In den winter zwerven er sommigen in kleine troepjes op de bouwlanden rond, soms in gezelschap van huismusschen. Ze zijn vooral talrijk in de buurt van Veenwouden. Hartelijk bedank ik u voor de mooie foto van den velduil. Eind December j.l. zag ik hem nog in gezelschap van een 15 ransuilen (waarvan 3 door *veldwachters?* doodgeschoten).

HEIN BUISMAN.

Vooruitgang. — Het interesseert u zeker te vernemen dat de groote lijster bezig is zich hier in de buurt uit te breiden. Verleden jaar broedde deze voor het eerst op een buitenplaats bij station de Punt (Gron.) dicht bij ons. Nu vond ik gisteren een nest met 4 eieren in onzen tuin in een gaffel van een beuk $\pm 4\frac{1}{2}$ M. van den grond, een nieuwe broedvogel voor onzen tuin (en misschien voor Drente?). Verleden jaar boekte ik als *nieuwe* broedvogels voor onzen tuin — dank zij het vogelboschje — zanglijster en nachtegaal! Het boschje is een succes — dezer dagen vond ik er o.a. ook een pracht-nest van korstmossen van den staartmees, ± 1 M. hoog in een juniperus, de korhoenders balderen om 't hardst. Laatst nog in 't donker een paar uur na zonsondergang.

FERD. LIEFTINCK.

Burdet's Vogelplaten en Vogelfilms. — Onze lezers kunnen aan dit groote en mooie werk meehelpen. Het doel van den heer Burdet is om een zoo volledig mogelijke verzameling tot stand te brengen van stereoscoopplaten en kinema-films van de Nederlandsche Vogelwereld. Hoe ver hij het reeds daarmee gebracht heeft weten wij allen. Toch ontbreken nog enkele soorten aan de verzameling en van andere is nog meer materiaal gewenscht en daarom doet de heer Burdet een beroep op alle vogelvrienden om hem te waarschuwen, wanneer er een goede gelegenheid bestaat, om opnamen te maken van de volgende vogels: roodborst-tapuit, roodkop-klauwier, boomkruiper, goudhaantje, groote gele kwikstaart, zwartgrijs vliegenvanger, kuifmees, staartmees, kuifleeuwerik, geelgors, grauwe gors, groenvink, appelvink, puttertje, koekoek, hop, blauwe kiekendief, korhoen, kwartelkoning, waterral, kwartel en strandlooper.

Voor al omtrent den koekoek worden gaarne berichten ingewacht. De heer Burdet bezit reeds eenige zeer schoone films van het voederen van jonge, vliegende koekoeken door hun pleegouders en een van een jongen koekoek die bezig is om eitjes uit het nest te werken. Deze film is echter niet volledig en om velerlei redenen is het wenschelijk van dit eerste hoofdstuk uit het bestaan van den koekoek een volledig en juist beeld te krijgen. Laat dus ieder, die een nest weet met een koekoeksei erin, dadelijk bericht zenden aan den heer A. Burdet, Lindenheuvel, Overveen. Het werk wordt veel gemakkelijker, wanneer de berichtgever ook weet te vermelden den datum waarop het ei is gelegd en de soort der pleegouders, benevens een beschrijving van de ligging van het nest.

T.